

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

05 сентябрь 2024 ел

КАРАР

№ 5421

Башкарма комитетның «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең территориаль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2023 елның 31 октябрдәге 10494 номерлы Карарына үзгәрешләр кергү хакында

Яр Чаллы шәһәре территориаль ижтимагый үзидарәсенә тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру максатында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, шәһәр Уставы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм аларның нәтижелелеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрдәге 5326 номерлы Карары нигезендә,

КАРАР БИРӘМ:

1. Башкарма комитетның «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең территориаль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2023 елның 31 октябрдәге 10494 номерлы Карарына түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1) 2 пунктны яңа редакциядә бәян итәргә:

«2. Башкарма комитетның финанс идарәсенә «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең территориаль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасы чараларын финанслауны шәһәр бюджеты акчалары хисабына 54 606, 40 мең сум күләмдә тәмин итәргә: 2024 ел – 43 606,40 мең сум, 2025 ел – 5 500,0 мең сум, 2026 ел – 5 500,0 мең сум.»;

2) кушымтаны кушымтада каралганча яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә элекке карарны рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында урнаштыруны тәмин итәргә.

3. Элекке карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесенә беренче урынбасары И.С. Зуевка, Башкарма комитетның Үзәк районы хакимияте Башлыгы Э.Р. Фәттаховка, Башкарма комитетның Автозавод районы хакимияте Башлыгы вазыйфаларын башкаручы А.Ш. Хөснуллинга, Башкарма комитетның Комсомол районы хакимияте Л.И. Әхмәтжановка йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2024 елның 5 сентябрэндәге
5721 номерлы карарына
кушымта

Башкарма комитетның
2023 елның 31 октябрэндәге
10494 номерлы карарына
кушымта

1 бүлек. «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренен
территориаль ижтимагый үзидарәсен үстерү»
муниципаль программасының паспорты

Муниципаль программаның исеме	«2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренен территориаль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасы (алга таба – программа)
Программаны эшләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге Шәһәр Советының 2005 елның 8 декабрэндәге 6/5 номерлы Карары белән расланган шәһәр Уставы, Шәһәр Советының 2014 елның 17 апрелендәге 30/18 номерлы Карары белән расланган Яр Чаллы шәһәрендә территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе
Программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе
Программаны башкаручылар	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе
Программаның максаты	Территориаль ижтимагый үзидарәнең тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен уңайлы шартлар формалаштыру
Программаның бурычлары	1. Жирле әһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкын территориаль ижтимагый үзидарәне (алга таба – ТИҮ) үстерү процессына җәлеп итү. 2. Халыкның социаль әһәмияткә ия инициативаларын тормышка ашыру өчен жирле үзидарә органының ТИҮ оешмалары белән үзара эшчәнлеген оештыруны камилләштерү. 3. ТИҮ оешмалары эшчәнлегенә сыйфатын арттыру өчен шартлар булдыру.
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2024 - 2026 еллар. - 1 этап – 2024 ел; - 2 этап – 2025 ел; - 3 этап – 2026 ел.

Еллар буенча бүлеп, программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	Финанслау чыганақлары	Программаны тормышка ашыру еллары (мең сум)			
		2024 ел	2025 ел	2026 ел	Тормышка ашыру чорында барлығы
	Муниципаль бюджет	5 500,0	5 500,0	5 500,0	16 500,0
	Федераль бюджет	-	-	-	-
	Республика бюджеты	38106,40	-	-	38106,40
	Башка чыганақлар	-	-	-	-
	Барлығы:	43606,40	5 500,0	5 500,0	54606,40
	Программаны тормышка ашыруга тотыла торган акчаларның күләме шәһәр бюджеты мөмкинлекләренән, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендәге инфляция процессларыннан һәм икътисадый хәлдән чыгып аныкланырга һәм төзәтмәләр кертелергә мөмкин				
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре	Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2026 елга түбәндәгеләргә ирешү күздә тотыла: 1) ТИҮ эшчәнлеге өлкәсенә жәлеп ителгән шәһәрдә яшәүчеләр саны арту; 2) халыкны жирле әһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итүгә жәлеп итү; 3) дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм ТИҮ оешмалары арасында үзара эшчәнлекне яхшырту; 4) ТИҮне материал-техник тәмин итү исәбенә эш сыйфатын арттыру, эшләрне башкару срокларын кыскарту; 5) Яр Чаллы шәһәренең ТИҮ системасын үстерү.				
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Программаның үтәлешенә гомуми контрольне Башкарма комитет Житәкчесенә беренче урынбасары гамәлгә ашыра				

2 бүлек. Программаны тормышка ашыру өлкәсе характеристикалары, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларга тасвирлама һәм аны үстерү прогнозы

ТИҮ мөстәкыйль рәвештә һәм үз жаваплылыгында жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча үз инициативаларын гамәлгә ашыру өчен, яшәү урыны буенча шәһәр территориясе өлешләрендә гражданнарның үзешмасы булып тора.

ТИҮ эшчәнлегенә төп максаты булып гражданнарның тормыш сыйфатын арттыру, үсеш алган гражданнар жәмгыяте төзү, жирле әһәмияткә ия бик кирәкле проблемаларны һәм аерым мәсьәләләрне үз инициативасы белән чишү тора. ТИҮ бер үк вакытта халык хакимияте структуралары сыйфатында да, коммерцияле булмаган хужалык итү субъектлары сыйфатында да эш итә, жирле үзидарә бурычларын хәл итүдә катнашуга гражданнарны жәлеп итүдә төп рольне үти.

ТИҮ жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча халыкның үз инициативаларын тормышка ашыруга мөмкинлек бирә һәм жирле берләшмәләренең проблемаларын хәл итүдә мөһим роль уйный.

Беренчедән, ТИҮ – жирле эһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкының интеллектуаль, фәнни, мәдәни потенциалын киң файдалану майданчыгы ул.

Икенчедән, ТИҮ халык проблемалары һәм сораулары турындагы мәгълүмат оператив рәвештә жирле үзидарә органнарына барып ирешә торган, оештырылган мәгълүмат каналы булып тора. Шул ук вакытта, ТИҮ органнары жирле үзидарә органнарыннан мөһим мәгълүматны халыкка житкерү чарасы да булырга мөмкин.

Өченчедән, ТИҮ – ачыкланган проблемаларны чишү, гражданның үз запросларын үзләре хәл итү өчен төп чара.

Хәзерге вакытта Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә 78 ТИҮ рәсми теркәлгән һәм эшли.

Яр Чаллы шәһәрендә ТИҮ системасын формалаштыру төгәлләнә һәм шуның өчен ул жирле үзидарә органнары ягыннан жайга салуга, камилләштерүгә һәм ярдәмгә мохтаж.

Гамәлдәге ТИҮнең эш процессында күп кенә төп проблемалар ачыкланды:

1) территорияләрне үстерү проблемаларын хәл иткәндә гражданның жәмгыятенен активлык дәрәжәсе түбән булу;

2) дөүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, ТИҮ оешмалары арасында үзара эшчәнлек механизмнары камил булмау;

3) ТИҮнең материал-техник ятан тәмин ителеше житәрлек булмау;

4) ТИҮ оештыру һәм аның эшчәнлек юнәлешләре мәсьәләләре буенча халкының хәбәрдарлык дәрәжәсе түбән булу;

5) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле эһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен ТИҮ потенциалыннан житәрлек файдаланмау.

Шәһәр бюджетыннан финанс ярдәме күрсәтелгәндә югарыда күрсәтелгән проблемаларны чишүгә комплекслы һәм системалы якин килү ТИҮне нәтижәле үстерергә мөмкинлек бирәчәк.

Барлык программа чараларын уңышлы тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

1) ТИҮ эшчәнлегә өлкәсенә жәлеп ителгән Яр Чаллы шәһәрендә яшәүчеләр санын арттырырга;

2) халкының жирле эһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итүгә жәлеп итәргә;

3) дөүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм ТИҮ оешмалары арасында үзара эшчәнлекне яхшыртырга;

4) ТИҮне материал-техник тәмин итү исәбенә эш сыйфатын арттырырга, эшләрне башкару срокларын кыскартырга.

3 бүлек. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары

Максат – ТИҮнең тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен уңайлы шартлар тудыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

1) жирле эһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкының ТИҮне үстерү процессына жәлеп итү;

2) халкының социаль эһәмияткә ия инициативаларын тормышка ашыру өчен жирле үзидарә органының ТИҮ оешмалары белән үзара эшчәнлеген оештыруны камилләштерү;

3) ТИҮ оешмалары эшчәнлегенә сыйфатын арттыру өчен шартлар булдыру.

Программа 2024-2026 елларда тормышка ашырыла.

Программаны тормышка ашыру этаплары:

- 1 этап – 2024 ел;

- 2 этап – 2025 ел;

- 3 этап – 2026 ел.

4 бүлек. Программаны тормышка ашыру нәтижелелеген билгеләргә мөмкинлек бирүче индикаторлар

Программа чараларының нәтижелелеген бәяләү өчен түбәндәге күрсәткечләрдән файдаланырга тәкъдим ителә:

№ т/б	Индикаторның исеме	Исәпләү методикасы	Чыганак
1.	ТИҮ эшчәнлеге өлкәсенә жәлеп ителгән гражданның саны, %	$Dз = Чз / Чн \times 100$, монда: Dз – ТИҮ эшчәнлеге өлкәсенә жәлеп ителгән шәһәр халкының чагыштырма саны Чз – ТИҮ оештырган чараларда катнашучы шәһәр халкының саны; Чн – статистика мәгълүматлары буенча шәһәр халкы саны	Районнар хакимиятләренең хисаплары, Башкарма комитетның икътисады үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе мәгълүматы
2.	ТИҮ тарафыннан игътибарга алынган социаль якланмаган гражданның өлеше, %	$Ди = Чзи / Чни \times 100$, монда: Ди – ТИҮ тарафыннан игътибарга алынган социаль якланмаган гражданның өлеше; Чзи – ТИҮ тарафыннан игътибарга алынган социаль якланмаган гражданның саны; Чни – социаль якланмаган гражданның саны;	Районнар хакимиятләренең хисаплары, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Яр Чаллы шәһәрәндәге социаль яклау идарәсе мәгълүматы
3.	Оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылган ТИҮ өлеше, %	$До = No / Nн \times 100$, монда До – оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылган ТИҮ өлеше; No – оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылган эш урыннары саны; Nн – оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылырга тиеш эш урыннары саны	Районнар хакимиятләренең хисаплары
4.	ТИҮ тарафыннан оештырылган мәдәни-массакуләм чаралар саны, берәмлек	N – ТИҮ тарафыннан оештырылган мәдәни-массакуләм чаралар саны	Районнар хакимиятләренең хисаплары
5.	ТИҮдә катнашучылар саны, кеше	N – ТИҮдә катнашучылар саны	Районнар хакимиятләренең хисаплары
6.	Материаль стимуллаштыру рәвешендә акча алган ТИҮ активы әгъзалары саны, кеше	N – материал стимуллаштыру рәвешендә акча алган ТИҮ активы әгъзалары саны	Районнар хакимиятләренең хисаплары
7.	Үткәрелгән очрашулар саны, берәмлек	N – үткәрелгән очрашуларның гомуми саны	Районнар хакимиятләренең хисаплары

8.	ТИҮ тарафыннан оештырылган чараларга жәлеп ителгән Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүчеләр саны, кеше	N – ТИҮ тарафыннан оештырылган чараларга жәлеп ителгән шәһәрдә яшәүчеләр саны	Районнар хакимиятләренәң хисаплары
----	--	---	------------------------------------

5 бүлек. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны финанслау чыганагы булып Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты тора.

2024-2026 елларга программаны финанслау күләме 54 606, 40 мең сум тәшкил итә: 2024 ел – 43 606,40 мең сум, 2025 ел – 5 500,0 мең сум, 2026 ел – 5 500,0 мең сум.

6 бүлек. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программа чараларын тормышка ашыру барышына контрольне Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәэмин итү идарәсе гамәлгә ашыра.

Программаның нәтижәлелеген анализлау Башкарма комитетның 2017 елның 11 сентябрәндәге 5326 номерлы Карары белән расланган Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегең муниципаль программаларын эшләү, тормышка ашыру һәм аларның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе нигезәндә гамәлгә ашырыла.

7 бүлек. Программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм программа чаралары буенча финанслау

№ т/б	Чараларның исеме	Башкаручылар	Чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы				Программа чараларын муниципаль бюджеттан финанслау (мең сум)		
					2023 (база)	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел
Максатның исеме: Территориаль ижтимагый үзидарәнән тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен уңайлы шартлар формалаштыру											
1 нче бурычның исеме: Жирле әһәмияткә ия мәсьәләләрен хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкын ТИҮне үстерү процессына жәлеп итү											
1.	Территорияне төзекләндерүне контрольдә тоту буенча рейдлар	районнар хакимиятләре		чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	финансланмый		
2.	Мәктәпкә эзерләнергә ярдәм ит	районнар хакимиятләре		чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	финансланмый		
3.	Өлкән буын ункөнлеге	районнар хакимиятләре		чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	финансланмый		
4.	Мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр ункөнлеге	районнар хакимиятләре		чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	финансланмый		
5.	Ачык һавада кино күрсәтү	районнар хакимиятләре		чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	3	3,5	4	5	финансланмый		

6.	Ишегалды бэйрәме	районнар хакимиятләре		чарада катнашкан гражданнар өлеше, %	3	3,5	4	5	финансланмый		
7.	Бөек Ватан сугышында катнашучылар һәм ветераннар белән очрашулар	районнар хакимиятләре		чарада катнашкан гражданнар өлеше, %	1	1,5	2	2,5	финансланмый		
8.	«Елның иң яхшы территориаль ижтимагый үзидарәсе» конкурсын оештыру һәм үткәрү	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе (оештыруда ярдәм күрсәтү өлешендә)	2024-2026 еллар	конкурста катнашучы ТИҮ саны	50	78	78	78	500,0	500,0	500,0
2 нче бурычның исеме: Халыкның социаль әһәмияткә ия инициативаларын тормышка ашыру өчен жирле үзидарә органының ТИҮ оешмалары белән үзара эшчәнлеген оештыруны камилләштерү											
9.	ТИҮ ассоциацияләрен һәм ТИҮ координацияләү үзәген үстерү эше	Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе		үткәрелгән очрашулар саны, берәмлек	4	4	4	4	финансланмый		

10.	Ижтимагый әһәмияткә ия бурычларны тормышка ашыруга гражданнарны жәлеп итүнен нәтижәле формасы буларак ТИҮ советларын үстерү эше	районнар хакимиятләре		үткәрелгән очрашулар саны, берәмлек	30	30	30	30	финансланмый		
11.	Халык белән эшләүдә ТИҮ эшчәнлеген активлаштыру, социаль яклау чараларына мохтаж гражданнарга аеруча игътибар күрсәтү	районнар хакимиятләре		ТИҮ тарафыннан ярдәм күрстәлә торган социаль якланмаган гражданнар өлеше, %	4	5	6	7	финансланмый		
3 нче бурычның исеме: ТИҮ оешмалары эшчәнлегенә сыйфатын арттыру өчен шартлар булдыру.											
12.	«Иң яхшы ТИҮ практикасы» конкурсын оештыру һәм үткәрү	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе (оештыруда ярдәм күрсәтү өлешендә)	2024-2026 еллар	ТИҮ тарафыннан тормышка ашырылган практикалар саны, бер.	-	25	30	35	5 000,0	5 000,0	5 000,0

